

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.438/2016/6.

A tanács tagjai:

Dr. Mészáros Mátyás a tanács elnöke

Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

A felperesek:

I.-II. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. II.rendű felperes neve Ügyvédi Iroda, dr.Galambos Károly ügyvéd

Az alperes:

Fővárosi Főügyészség

Az alperes képviselője:

Dr. Ibolya Tibor fővárosi főügyész

A per tárgya:

közérdekű adat kiadása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I. és II. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 47.Pf.631.170/2016/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 36.P.90.353/2014/3.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

Indokolás

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [1] A felperesek a pert megelőzően kérték az alperestől, hogy a Magyar Közigazgatási Társaság elnevezésű civilszervezet törvényességi ellenőrzése tárgyában TC.2165/2013. szám alatt keletkezett vizsgálati iratanyagot, a civilszervezet vezetőjéhez címzett ügyészi felhívást, valamint az ügyészi felhívásra adott írásbeli választ másolatban adja ki a részükre. Az alperes az igény

teljesítését megtagadta, ezért a felperesek keresetükben kérték az alperes kötelezését a pert megelőzően az alpereshez eljuttatott igénynek megfelelően kérelmük teljesítésére.

- [2] Az alperes a kereset elutasítását indítványozta, hivatkozva arra, hogy a kért iratok nem minősülnek sem közérdekű, sem közérdekből nyilvános adatnak, azok kiadását a tevékenységére vonatkozó törvény kifejezetten tiltja.

Az első- és másodfokú ítélet

- [3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [4] A másodfokú bíróság - egyetértve az elsőfokú bírósággal - kifejtette, hogy a felperesek kereseti kérelmükben adatok helyett iratok kiadását kérték, ezért a kereset elutasításának elsődleges oka a kereset hibás érvrendszere és az igény alaptalansága. Az egyedi ügyben keletkezett iratok kiadására az eljárásban nem szereplő felek részére az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (Ütv.) 34. §-a pedig nem ad lehetőséget.
- [5] A másodfokú bíróság - egyetértve az elsőfokú bíróságnak a keresetet elutasító álláspontját alátámasztó másodlagos indokaival - megállapította, hogy amennyiben a felperesek keresete adatok kiadására irányulna, úgy ez a kereseti kérelem is alaptalan lenne, mivel az egyedi eljárásban kezelt adatok nem minősülnek az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 3. § 5. pontja értelmében közérdekű adatnak, mert nem az alperes tevékenységére, hanem az adott eljárás alá vont jogi személyre, annak tevékenységére vonatkoznak. A másodfokú bíróság a jelen eljárásra is irányadónak tekintette a Kúria K-H-PJ-2015-526. számú (helyesen: Pfv.IV.21.976/2014/9. számú) határozatában kifejtett jogi álláspontot, amely szerint az alperes tevékenységére vonatkozó, a közfeladat ellátásának funkciójához kapcsolódó adatok körébe olyan adatok sorolhatók, amelyek kifejezetten az alperes tevékenységére vonatkoznak, illetve a közfeladat ellátásával összefüggésben keletkeznek. A konkrét ügyek intézése során szükségszerűen kezelt adatok kizárólag az adott eljárás alá vont jogi személyre, illetve annak tevékenységére vonatkozó adatok, amelyek nem vonhatók az alperes közérdekvédelmi tevékenységére vonatkozó ügyforgalmi, ügyelosztási, szervezetre vonatkozó adatok körébe. A konkrét ügyben kezelt iratok megismerhetőségét az adott eljárásra vonatkozó iratbetekintési szabályok rendezik. Ezen túlmenően alaptalannak találta a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek az adatigénylés céljára vonatkozó feltárási kötelezettséggel kapcsolatos indokolása ellen előterjesztett fellebbezést is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással az I. és II. rendű felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését és a keresetnek való helytadást kérve. Felülvizsgálati álláspontjuk szerint tévesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy az igényelt adatok nem közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok. Az igényelt iratok az alperes feladat- és hatáskörében végzett, közérdekvédelmi tevékenységgel összefüggésben keletkeztek, így olyan adatok, amelyek az alperes birtokában vannak és azokat kezeli, az Infotv. 3. § 5. pontja alapján közérdekű adatnak minősülnek. Az irat és adat megkülönböztetésnek az adatkiadás jogszerűsége vonatkozásában nincs jelentősége, ezért tévesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az iratok kiadása iránti igény nem tartozik az Infotv. hatálya alá. A Kúria hivatkozott határozatában foglalt értelmezési elvek a jelen esetben nem irányadók. Az alperes közérdekvédelmi tevékenysége, ezen belül az egyesületek ügyészi törvényességi ellenőrzése hivatalból végzett tevékenység, az így keletkezett adat nem minősül egyedi ügynek. Az Alkotmánybíróság III-1065-18/2015. számú [helyesen: 3016/2016. (II. 2.) AB számú] határozatában kifejtettek szerint az Ütv. 34. § (3) és (4) bekezdéseinek rendelkezései sem tartalmazzak olyan szabályt, amely az Infotv. 27. § (2) bekezdése alapján a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozására alapot adna. A felperesek álláspontjuk alátámasztására hivatkoztak a 2009. évi CXXXI. törvénnyel kihirdetett, az Európa Tanács közérdekű adatot tartalmazó iratokhoz való hozzáférésről szóló Egyezmény (Tromsoi Egyezmény) rendelkezéseire. A felperesek további érvelése szerint a közérdekű adatot igénylő nem köteles az igénylés célját megindokolni, ezért jogszabályt sértve nem mellőzte a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletből a felpereseket elmarasztaló és a rendeltetésellenes joggyakorlásra vonatkozó indokokat.
- [7] Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Kiemelte, hogy a felperesek igényüket az Infotv. 29. § (3) bekezdésére és 30. § (1) bekezdésére alapították, amelyek olyan adathordozó (irat) kiadhatóságát szabályozzák, amelyben közérdekű adat szerepel, ennek teljesíthetőségéhez azonban a kérelemnek is olyannak kell lennie, amelyből a kiadni kért adat vagy adatok pontos köre megállapítható. A felperesek a törvényességi ellenőrzéssel kapcsolatban készült „vizsgálati anyag” kiadását kérték, amely az egyedi ügyben keletkezett iratok összességét foglalja magában, ezért egyedi beazonosíthatóság hiányában konkrét közérdekű adat meghatározásaként nem értékelhető, így a kereset érdemi elbírálásra nem alkalmas. Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a kereset adatok helyett iratok kiadására irányult, amely igény nem vonható az Infotv. hatálya alá, az Ütv. 34. §-a alapján pedig az egyedi ügyben keletkezett ügyészégi

iratok kiadása nem teljesíthető.

- [8] Az ügyészi felszólalás és az arra adott válasz kiadására irányuló kereseti kérelmek tekintetében az alperes azzal érvelt, hogy az eljárás egyediségén nem változtat az, hogy az ügyészség a civil szervezetekkel szemben törvényességi ellenőrzési eljárását hivatalból folytatja le. Az alperes a törvényességi ellenőrzési jogkörében eljárva az érintett jogi személy működésére vonatkozóan szerez be adatokat, amelyek a jogi személy működésével kapcsolatban kezelt adatoknak minősülnek. A kiadni kért adatok tehát nem tekinthetők az alperes igazságszolgáltatási tevékenységére vonatkozó adatnak, ezért azok kiadására nem kötelezhető. Azt pedig a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott alkotmánybírósági határozat sem mondja ki, hogy az ügyészség közjogi tevékenysége keretében folytatott konkrét egyedi eljárásokban keletkezett adatok közérdekű adatok volnának.
- [9] Az alperes az Alkotmánybíróság határozataira hivatkozva hangsúlyozta, hogy a közérdekű adatok kiadásának kötelezettségét az Infotv. 1. §-ában meghatározott cél, a közügyek átláthatóságához fűződő közérdek alapozza meg, ilyen közérdek a jelen esetben azonban nem áll fenn. A konkrét jogi személyek törvényességi ellenőrzése ügyében keletkezett adatok megismerését nem indokolja a közügyek átláthatóságához fűződő közérdek.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [10] A felperesek az alperes közérdekvédelmi tevékenysége során egy konkrét eljárásban keletkezett iratok kiadását kérték az Alaptörvényben és az Infotv. 26. §-ában biztosított közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jogukra hivatkozással. A kiadni kért „irat” maga az adathordozó, az adatokat tartalmazó dokumentum. Nem kétséges azonban, hogy a felperesek adatok megismerése iránt terjesztettek elő igényt az adatokat hordozó iratok kiadása útján. Ezért önmagában amiatt, hogy a felperesek iratok kiadását kérték, a keresetet elutasítani nem lehet.
- [11] A kereset érdemben alaptalan, amelyet jogszabálysértés nélkül utasított el a jogerős ítélet.
- [12] Az alperes az Infotv. 26. § (1) bekezdése alapján köteles a kezelésében lévő közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat megismerhetővé tételét lehetővé tenni. A perben igényelt adatok nem vitásan az alperes közérdekvédelmi tevékenysége keretében, a civil szervezetek törvényességi ellenőrzése során keletkeztek. Az ítélezési gyakorlatnak is megfelelően, helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy a hatóság eljárása során, a konkrét ügyben keletkezett adatok nem a hatóság, hanem az eljárással érintett személy tevékenységére vonatkoznak, és az így kezelt adatok nem minősíthetők közérdekű adatnak önmagában amiatt, hogy a hatósági eljárás kezdeményezése hivatalból történt.

- [13] Az Ütv. 26. § (1) bekezdése értelmében az ügyész a közérdekvédelmi feladatai körében a külön törvényekben biztosított hatásköreit a törvénysértés kiküszöbölése érdekében elsősorban bírósági peres és nemperes eljárások megindításával, valamint hatósági eljárások kezdeményezésével és jogorvoslat előterjesztésével gyakorolja. Az ügyész intézkedésének megalapozása érdekében hivatalból vizsgálatot folytat, ha a tudomására jutott adat vagy más körülmény megalapozottan súlyos törvénysértésre utal [Ütv. 26. § (2) bek]. Ennek keretében az ügyész a törvénysértés megszüntetésére vonatkozó felhívást intézhet az „ellenérdekű félhez”, majd ennek eredményétől függően dönt a fellépésről az Ütv. 26. § (1) bekezdésében írt hatásköreinek gyakorlása érdekében [Ütv. 26. § (3) és (4) bek]. Az ismertetett rendelkezésekből kitűnően az ügyész közérdekvédelmi feladatai körében, a törvényesség biztosítása érdekében a tudomására jutott adatok alapján folytathat vizsgálatot, és ha annak eredményeként a fellépés mellett dönt, bírósági peres vagy nemperes, illetve hatósági eljárást kezdeményez vagy jogorvoslatot terjeszt elő. Az eljárás megindítását (jogorvoslat előterjesztését) követően az ügy iratainak megismerésére már az adott eljárásra irányadó szabályok vonatkoznak.
- [14] A felperesek adatmegismerési igénye valójában az adott civil szervezet törvényességi vizsgálata során, a konkrét ügyben az alperes fellépésről való döntésének meghozatalát megelőzően keletkezett adatokra, az „akta” nyilvánosságra hozatalára irányul. Az Alkotmánybíróság a 34/1994. (VI. 24.) AB számú határozatában már rámutatott arra, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog nem jelent teljes és korlátlan aktanyilvánosságot, az ún. munkadokumentumokhoz való hozzáférés korlátozása a köztisztviselői munka színvonalának és hatékonyságának garanciális intézménye.
- [15] A felpereseknek az ún. Tromsoi Egyezményre való hivatkozása nem volt elfogadható. Egyrészről az Egyezmény kihirdetéséről szóló 2009. évi CXXXI. törvény még nem lépett hatályba, másrészről az Egyezményhez való csatlakozással a részes államok a jogalkotásra vonatkozóan vállalnak kötelezettséget, az Egyezmény rendelkezései a részes államok nemzeti joga alapján elbírálandó egyedi ügyben a jogvita eldöntésének alapjául közvetlenül nem szolgálhatnak.
- [16] Mindezek alapján helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy az ügyészség által a közérdek védelme érdekében a jogszabályban előírt tevékenysége során, az egyedi, konkrét ügyben keletkezett adatok megismerésére közérdekű adatigény kielégítése céljából nincs lehetőség.
- [17] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[18] Infotv. 26. §

Záró rész

- [19] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felperesek kérelmére a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartásával bírálta el.
- [20] Az alperesnek áthárítható felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel.
- [21] Az eljárás az Itv. 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján tárgyanál fogva illetéktelen.

Budapest, 2017. január 11.

Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Vné

tisztviselő